

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

PŘEDNÁŠKA

INVESTICE

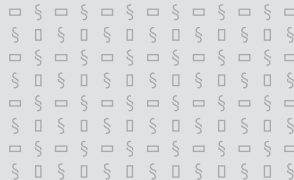
MEZINÁRODNÍ INVESTIČNÍ PRÁVO

PROF. JUDR. NADĚŽDA ROZEHNALOVÁ, CSc.

UPOZORNĚNÍ

- **TENTO MATERIÁL ZPRACOVALA PROF. JUDR. N. ROZEHNALOVÁ, CSc. JE URČEN STUDENTŮM, KURSŮ, KTERÉ VYUČUJE. JE URČEN POUZE KE STUDIJNÍM ÚČELŮM. BEZ VÝSLOVNÉHO DOVOLENÍ AUTORA NELZE TEXT POUŽÍT K JINÝM, NEŽ STUDIJNÍM ÚČELŮM V JÍ VEDENÝCH KURSECH.**

OSNOVA

A. ROVINA MEZINÁRODNÍHO EKONOMICKÉHO PRÁVA

- DEFINICE
- MULTILATERÁLNÍ ÚPRAVA
- BILATERÁLNÍ ÚPRAVA

B. ZACHÁZENÍ S INVESTICEMI

C. OCHRANA INVESTIC

- DIPLOMATICKÁ
- V ROVINĚ MEZINÁRODNÍCH SMLUV

D. ŘEŠENÍ SPORŮ

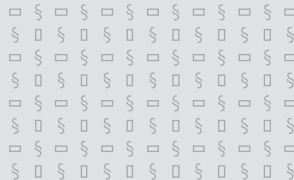
ÚVOD

- MEZINÁRODNÍ INVESTICE - HYBNÝ MOTOR ŘADY EKONOMIK, ZEJMÉNĚ MÉNĚ ROZVINUTÝCH
- ZAPOJENÍ MEZINÁRODNÍCH ORGANIZACÍ ZAJIŠŤUJÍCÍCH FINANCOVÁNÍ V ROZVOJI INVESTIC (SVĚTOVÁ BANKA, IBRD, IDA, IFC, MIGA, ICSID, REGIONÁLNÍ INSTITUCE, OECD, EU, OSN)
- ŘADA VLIVŮ ZASAHOJÍCÍCH KONKRÉTNÍ INVESTICI

INVESTICE - POJEM - ZÁKLADNÍ PROBLÉM

- **EKONOMICKÝ POHLED:** URČITÝ EKONOMICKÝ PŘÍNOS, KTERÝ JE POSKYTNUT NA URČITOU DOBU, PŘIČEMŽ BUDOUCÍ ODMĚNA INVESTORA ZÁVISÍ NA HOSPODÁŘSKÉM VÝSLEDKU PODNIKU (PODNIKATELSKÉ RIZIKO)
- **PRÁVNÍ POJEM:** NENÍ JEDNOTNÝ, ŘADA DEFINIC INVESTICE, KTERÉ SE LIŠÍ V ZÁVISLOSTI NA ZDROJI ÚPRAVY A NA ÚČELU ZDROJE ÚPRAVY

PŘÍKLAD SMLOUVA S ŘECKEM

- (1) "Investice" znamená každý druh aktiv a zahrnuje zejména, nikoliv však výlučně:
 - a) movitý a nemovitý majetek a jiná majetková práva jako hypotéky, zástavy nebo ručení,
 - b) akcie, vklady a obligace společnosti a jiné formy účasti na společnosti,
 - c) půjčky, nároky na peníze nebo jakékoliv plnění podle smlouvy, které má finanční hodnotu,
 - d) duševní majetková práva, goodwill, technické procesy a know-how,
 - e) podnikatelská oprávnění vyplývající ze zákona nebo ze smlouvy, včetně oprávnění k průzkumu, kultivaci, těžbě nebo využívání přírodních zdrojů.

PŘÍKLAD SMLOUVA USA

- a) "investice" označuje jakýkoli druh investice na území jedné smluvní strany, která je vlastněna nebo je přímo či nepřímo kontrolována státními příslušníky nebo společnostmi druhé smluvní strany, jako je akcie, pohledávka, smlouva o službách a investiční smlouva, a zahrnuje:
 - i) hmotné a nehmotné vlastnictví, včetně práv jako jsou hypotéky, zástavy a ručení;
 - ii) společnost nebo akcie či jiné podíly na společnosti, nebo podíly na jejích aktivech;
 - iii) peněžní pohledávky nebo nároky na plnění, které mají ekonomickou hodnotu a které jsou spojené s investicí;
 - iv) duševní vlastnictví, které zahrnuje mezi jiným práva vztahující se k
 - - literárním a uměleckým dílům, včetně zvukových nahrávek,
 - - vynálezům ve všech oborech lidského úsilí,
 - - průmyslovým vzorům,
 - - uspořádání částí polovodičových integrovaných obvodů,
 - - obchodním tajemstvím a důvěrným podnikatelským informacím, a
 - - obchodním a servisním známkám a názvům výrobků,
 - v) jakékoliv právo vyplývající ze zákona nebo kontraktu, a jakékoliv oprávnění a povolení v souladu se zákonem, včetně koncesí na vyhledávání, kultivaci, těžbu nebo využívání přírodních zdrojů;.....“

MULTILATERÁLNÍ ÚPRAVA

- ÚMLUVA V RÁMCI OECD NEBYLA UZAVŘENA, PRÁCE ODSUNUTY NA WTO
- ÚMLUVA O ŘEŠENÍ SPORŮ MEZI STÁTEM A ZAHRANIČNÍM INVESTOREM - CASE LAW
- MIGA - ZNAKY INVESTIC PRO ÚČEL ZÁRUK
- TRIM - WTO - TRADE RELATED MEASURES, KTERÉ JSOU V ROZPORU S ČLÁNKY 3 A 9, SEZNAM TRIM V PŘÍLOZE

BILATERÁLNÍ ÚPRAVA

- ZÁKLAD SYSTÉMU
- PRVÁ GENERACE - SMLOUVY O PŘÁTELSTVÍ A OBCHODU (NEŘEŠILY SPECIÁLNĚ INVESTICE, ALE OBECNĚ OBCHOD)
- SMLOUVY O ZACHÁZENÍ S INVESTICEMI A OCHRANĚ INVESTIC
- ZVLÁŠTNOST V EU: RÁMCOVÁ V. INDIVIDUÁLNÍ
- PODOBNÝ OBSAH - OVLIVNĚN PRACEMI NA ÚROVNI MO
- ŠIROKÁ DEFINICE - ČASTO JEN DEMONSTRATIVNÍ VÝČET - NÁRODNÍ ZACHÁZENÍ - PRAVIDLA PRO VYVLASTNĚNÍ

STRUKTURA BIT

- DEFINICE - VIZ ÚVODNÍ PASÁŽ - KONKRÉTNÍ PRO KONKRÉTNÍ VZTAH
- REŽIM ZACHÁZENÍ - NÁRODNÍ A NEJVYŠŠÍCH VÝHOD
- OCHRANA
- ŘEŠENÍ SPORŮ

REŽIM ZACHÁZENÍ

- **DEFINICE NÁRODNÍHO REŽIMU - DOLOŽKA NÁRODNÍ**
- **zajištění národního režimu, tj. zacházení ne méně výhodného, než stát dává svým vlastním investorům**

- **DEFINICE REŽIMU NEJVYŠŠÍCH VÝHOD - MFN**
- **zajištění režimu nejvyšších výhod, tj. s určitými výjimkami (vztahy v rámci integrací, vztahy v rámci celních unií, atd.) režimu ne méně příznivému, než uděluje stát investorům třetích států.**

Ochrana

- závazek podporovat a chránit na svém území investice investorů druhé smluvní strany, připouštět je v souladu se svým právním řádem, poskytovat jim řádné a **spravedlivé zacházení a ochranu.**

OCHRANA

- je potvrzeno právo státu na vyvlastnění, resp. jakékoli majetkové opatření mající stejný účinek jako znárodnění,
- tyto zásahy musí být zásahy z titulu veřejného zájmu, a na základě zákona, a
- na nediskriminačním základě, a
- při poskytnutí okamžité, přiměřené a účinné náhradě, realizované bez prodlení (ta se rovná tržní hodnotě investice bezprostředně před vyvlastněním nebo před okamžikem, kdy se vyvlastnění stalo veřejně známým), a
- náhrada bude obsahovat úroky až do doby platby, a současně
- bude volně převoditelná do zahraničí. Současně má investor právo na neodkladné přezkoumání svého případu a ohodnocení investice soudním nebo jiným nezávislým orgánem.

SPORY - 2010

- *Forminster Enterprises Ltd. v. ČR*
- - spor zahájila kyperská společnost Forminster Enterprises Limited podle Dohody mezi ČR a Kyperskou republikou o podpoře a vzájemné ochraně investic v říjnu 2009 v souvislosti s podíly v OD KOTVA. Zahraniční investor předběžně vyčíslil škodu ve výši 995 007 869,96 Kč.
- *Dopad na státní rozpočet v roce 2010 byl 990 tis. Kč.*

POKRAČOVÁNÍ

- *Pren Nreka v. ČR ve věci spol. ZIPimex (Pren Nreka II.)*
- - spor zahájil chorvatský občan Pren Nreka podle Dohody mezi ČR a Chorvatskou republikou o podpoře a vzájemné ochraně investic. V souvislosti se sporem hodlá pan Nreka uplatňovat na českém státu náhradu škody min. ve výši 22 866 021 Kč spolu s úroky, jež k datu 4.6.2009 činí 6 099 236 Kč. Současně pan Nreka nabízí uzavření smíru spočívající v zaplacení částky ve výši 14 926 958 Kč. Vzhledem k tomu, že ČR prohrála soud v Paříži ohledně zrušení vydaného arbitrážního nálezu ve věci Pren Nreka I., budou obě strany jednat o možnosti smírného urovnání sporu. Pan Nreka požaduje prozatím výše uvedenou částku 14 926 958 Kč, přičemž ČR bude prosazovat částku nižší.
- *V roce 2010 byl státní rozpočet zatížen částkou 3 271 tis. Kč*

POKRAČOVÁNÍ

- *Rupert Joseph Binder v. ČR*
- - spor zahájil jako německý investor pan R. J. Binder podle Dohody mezi ČSFR a Spolkovou republikou Německo o podpoře a vzájemné ochraně investic. Pro údajné porušení Dohody Českou republikou se pan Binder domáhá náhrady škody ve výši 2,3 mld. Kč.
- *Skutečné čerpání představuje částku 2 817 tis. Kč.*

POKRAČOVÁNÍ

■ EMV

- - dne 17. února 2003 bylo na MF doručeno Oznámení lucemburské společnosti European Media Ventures, S.A. („EMV“), která tvrdí, že ČR prostřednictvím Rady pro rozhlasové a televizní vysílání („Rada“), připravila společnost EMV o její investici do společnosti TV3. Dne 22. srpna 2005 zahájila společnost EMV proti ČR arbitrážní řízení. EMV požaduje od českého státu odškodnění ve výši 45 miliónů USD, tj. přes 1 miliardu Kč.

PLUS DALŠÍCH 10 INVESTIČNÍCH SPORŮ

BIT A EU

- PROBLÉMY KONFLIKTU PRÁVOMOCÍ
- VZHLEDEM K VNITŘNÍMU TRHU BY NEMĚLY EXISTOVAT PROBLÉMY V MÍŘE ZACHÁZENÍ
- POSTUPNÉ VYPOVÍDÁNÍ MEZINÁRODNÍCH SMLUV MEZI STÁTY EU - VYPOVĚŽENO CCA 8 INVESTIČNÍCH ÚMLUV

OCHRANA INVESTIC

- A. DIPLOMATICKÁ OCHRANA
- B. OCHRANA NA ZÁKLADĚ MEZINÁRODNÍCH SMLUV
- C. ICSID

DIPLOMATICKÁ OCHRANA

- MEZINÁRODNÍ OBYČEJOVÉ PRÁVO
- DEFINICE 1759 EMMERICH DE VATTEL
- „STÁT JAKO SUBJEKT MP ZASTUPUJE ZÁJMY SVÝCH STÁTNÍCH PŘÍSLUŠNÍKŮ“
- MOŽNOST DOMÁHAT SE REPARACE NA HOSTITELSKÉM STÁTU
- STÁTNÍ PŘÍSLUŠNOST - VIZ NAPŘ. BARCELONA TRACTION

MEZINÁRODNÍ SMLOUVY

- EXISTUJE 2600 BIT
- OPROŠTĚNÍ SE OD REŽIMU BIT
- ZVLÁŠTNÍ DEFINICE I INVESTORA A JEHO STÁTNÍ PŘÍSLUŠNOSTI

ICSID

■ WASHINGTONSKÁ SMLOUVA

ŘEŠENÍ SPORŮ - DVOUSTRANNÉ SMLOUVY

- RŮZNÉ MECHANISMY
- ROZHODČÍ SOUDY AD HOC
- ROZHODČÍ SOUDY STÁLÉ

DĚKUJI